

**КАЛЕНДАР
ЗНАМЕННИХ І ПАМ'ЯТНИХ ДАТ ОДЕЩИНИ
НА 2022 рік**

СІЧЕНЬ

01 січня 1927

95 років тому народився **ЄВСА Андрій Іванович** (01.01.1927, с. Іваниця на Чернігівщині - 08.07.2015, Одеса), письменник-перекладач. Навчався у Львівському військово-піхотному училищі. Після закінчення Одеського державного педагогічного інституту іноземних мов викладав англійську та німецьку мови у школах та середніх спеціальних навчальних закладах Херсонщини, довгий час працював перекладачем, у тому числі в ряді країн за кордоном (Ірак, Єгипет). Окремі його переклади увійшли до золоті скарбниці україномовних перекладів світової літератури. Член Національної Спілки письменників України з 1993. Почесна відзнака «За заслуги перед ВМС України» за переклад англійською поеми Д. Шупти «Семен Коваленко» (2011). Лауреат літературних премій ім. П.Куліша, ім. С.Олійника, ім. О.Стороженка.

01 січня 1992

30 років тому вийшов перший номер Одеської обласної газети "**Одеські вісті**".

02 січня 1937

85 років тому народився **ІЛЬЧЕНКО Віктор Леонідович** (02.01.1937, Борисоглебськ - 21.01.1992, Москва). В 1959 закінчив Одеський інститут інженерів морського флоту. В інституті разом з М. Жванецьким керував студентським театром "Парнас-2". До 1963 працював в пароплаванні начальником відділу. У 1970 закінчив акторський факультет ГІТІС. Разом з Романом Карцевим працював в Театрах мініатюр Ленінграда, Одеси, Москви.

02 січня 1887

135 років від дня народження **КОЦЕЙОВСЬКОГО Олександра Леопольдовича** (02.01.1887-16.01.1919), історика стародавнього світу, єгиптолога. У 1915-1919 роках О.Л.Коцейовський читав курси з єгиптології, історії Давнього Сходу, історії мистецтва Давнього Сходу на історико-філологічному факультеті Новоросійського університету, де обіймав посаду приват-доцента на кафедрі загальної історії. В 1918 опублікував в Одесі фундаментальне дослідження текстів давньоєгипетських пірамід.

04 січня 1917

105 років тому народилася **ЗОРИЧ Анастасія Антонівна** (04.01.1917, Одеса - 10.03.2000, Одеса), прозаїк, Член Національного союзу письменників України з 1954. Закінчила філологічний факультет ОДУ (1957). Працювала в редакціях газет, в книжкових видавництвах, була радіожурналістом.

04 січня 1942

80 років тому народився **ГЛУШАКОВ Віктор Іванович** (04.01.1942, Одеса — 14.02.2014, Одеса). Навчався в школі №118. Після закінчення ШМО (школа морського навчання), в 1963 потрапив кочегаром на пароплав «Екватор». У 1973 році Віктор Іванович закінчив ОВІМУ і отримав диплом інженера - механіка. Більше 30-ті років проплавав Віктор Іванович Глушаков на різних судах. Журналіст газети «Моряк». З 1993 директор громадської організації "Літературне товариство" Світ Паустовського". З 1998 директор меморіального музею імені К.Г. Паустовського. Ініціатор створення «Скверу імені К.Г.Паустовського» на вулиці Чорноморській. Тут, в скверу над морем, встановлений п'ятиметровий хрест Преображення. У 2012 році сквер отримав офіційний статус. Це пам'ять про Віктора Івановича Глушакова.

05 січня 1867

155 років від дня народження **ТРИФІЛЬЄВА Євгена Парфеновича** (1867-1928), історика, археолога, архівіста. У 1911-1920 рр. викладав на кафедрі російської історії Новоросійського університету, де з 1915 р. обіймав посаду ординарного професора. 1912 р. вперше прочитав у Новоросійському університеті окремих курс російської історіографії. Є. П. Трифільєв був першим головою соціально-економічної секції Одеської комісії краєзнавства, членом Одеського товариства історії та старожитностей, а також членом історико-філологічного товариства при Новоросійському університеті.

08 січня 1967

55 років тому народилася **ПАЛАШЕВСЬКА Наталія Віталіївна** (08.01.1967, Кодима, Одеської області), поетеса, Член Національного союзу письменників України з 1998. Закінчила філологічний факультет Ізмаїльського державного педагогічного інституту. Віце-президент Одеського обласного Аркадійського літературного клубу з 2004, очолювала Кодимське районне літоб'єднання з 2000 по 2014. Лауреат премій імені Е.Багрицького і імені І.Буніна.

12 січня 1907

115 років тому народився **КОРОЛЬОВ Сергій Павлович** (30.12.1906 (12.01.1907), Житомир - 14.01.1966, Москва), конструктор ракетно-космічних систем. В 1924 закінчив Одеську будівельну профшколу. С. П. Корольов 1924 р. закінчив в Одесі професійно-технічну школу. На будинку, де він навчався (вул. Мечникова, 15), встановлено меморіальну дошку. Ім'ям академіка Корольова була названа вулиця в Київському районі Одеси.

13 січня 1812

210 років тому (1812) була видана постанова, за якою в Одесі дозволено **вільне добування та продаж солі**.

13 січня 1827

195 років тому 05 січня (13 січня) 1827 вийшов перший номер газети "**Одесский вестник**". Засновник А.І.Левшин.

15 січня 1947

75 років тому народився **СУХОВЕЦЬКИЙ Микола Михайлович** (15.01.1947, с. Писарівці Хмельницької області), прозаїк, поет, критик, есеїст. Член Національної спілки письменників України (1979), член Національної спілки журналістів України. Закінчив філологічний факультет Одеського державного університету ім. І.Мечникова. У 1974—1989 Суховецький працював редактором художньої літератури у Всеукраїнському державному багатoproфільному видавництві «Маяк». У 1991—1994 працював літературним редактором газети «Чорноморські новини». Письменник удостоєний літературних премій «Твої імена, Одесо!» (2001) та імені Івана Корсака (2019).

18 січня 1967

55 років тому відбулося перше засідання **секції книги** Будинку вчених

24 січня 1942

80 років тому народився **ОБОДЗИНСЬКИЙ Валерій Володимирович** (24.01.1942, Одеса - 26.04.1997, Москва), естрадний співак (тенор). Професійно співу ніде не вчився. У 1964 році почав працювати в оркестрі Олега Лундстрема. Об'їздив з концертами усю Росію і Україну. Мільйонні накладі його грамплатівок розкуповувалися повністю і в короткі терміни після випуску.

28 січня 1797

225 років тому був проведений **перший перепис населення** м. Одеси. З 2349 жителів Одеси - 566 були збіглими поміщицькими селянами, 500 - збіглими казенними селянами, 295 - з чорноморських козаків, 240 євреїв, 60 болгар, 224 грека.

28 січня 1897

125 років тому народився **КАТАЄВ Валентин Петрович** (16(28).01.1897, Одеса - 12.04.1986, Москва), письменник. Написав тетралогію "Хвилі Чорного моря", куди увійшли чотири твори: "Біліє вітрило самотній", "Хутір в степу", "Холодний вітер" і "Катакомби". Один з провулків Одеси названий ім'ям Валентина Катаєва. Ім'ям Катаєва в Одесі названо провулок. У центрі міста, на вулиці Преображенській, є скульптурна композиція скульптора М. І. Степанова «Петя и Гаврик», (героїв повісті письменника «Белеет парус одинокий»). Меморіальну дошку В. П. Катаєву встановлено на фасаді будинку, де народився письменник (вул. Базарна, 4).

ЛЮТИЙ.

07 лютого 1847

175 років від дня народження **РУСОВА Олександра Олександровича** (1847-1915), історика, громадського діяча. У 1879- 1883 рр. перебував в Одесі, де брав участь у діяльності української громади. О.О. Русов вивчав українську фольклористику; найбільш відома його праця – «Остап Вересай и исполняемые им думы и песни» (1874).

10 лютого 1837

185 років тому загинув **ПУШКІН Олександр Сергійович** (26.05(06.06) 1799 - 29.01(10.02).1837), поет, письменник, драматург. З 03.07.1823 - 30.07.1824 жив в Одесі. Саме в Одесі Пушкін усвідомлює себе як професійний літератор. В цей час він написав 37 віршів і 2 поеми («Бахчисарайский фонтан» та «Цыганы»), а також дві перші глави «Евгения Онегина». В Одесі на Приморському бульварі встановлено пам'ятник поету. Одна з центральних вулиць міста носить його ім'я. На ній у будинку №13 працює музей О. С. Пушкіна, поряд з яким також встановлено пам'ятник поету.

11 лютого 1937

85 років тому народився **ОРЛЕНКО Віталій Федорович** (11.02.1937, с. Рудьківка Чернігівської обл.), прозаїк, Член Національного союзу письменників України з 1978 р. Закінчив Одеський інститут інженерів морського флоту (1964). Працював в редакціях одеських газет, редактором видавництва "Маяк", редактором газети "Моряк", директором Одеського будинку творчості письменників.

13 лютого 1857

165 років тому (1857) прийнято статут «**Одесского женского благотворительного общества**». Товариство було створене навесні 1829 р. Головою товариства була Є. К. Воронцова, віце-головою – Р.С. Едлінг. 1883 р. «Одесское женское благотворительное общество» увійшло до складу «Одесского императорского человеколюбивого общества».

14 лютого 1922

100 років від дня народження **ДЬОМІНОЇ Маргарити Іванівни** (1922-1999), народної артистки УРСР (1974). Дружина М. Г. Водяного. З 1954 р. виступала на сцені Одеського театру музичної комедії ім. М. Водяного. В репертуарі – лірико-драматичні й гострохарактерні ролі. Ролі: Пепітта, Лариса («Вільний вітер», «Біла акація» І.Дунаєвського), Комариха («Весілля в Малинівці» О. Рябова), Стассі, Юліана («Сільва», «Принцеса цирку» І. Кальмана), Місіс Хіггінс («Моя чарівна леді» Ф. Лоу) та ін.

15 лютого 1942

80 років тому народився **ГОРСТ Георгій Миколайович** (15.02.1942, Одеса-28.05.2021), український письменник, талановитий педагог. Закінчив філологічний

факультет Одеського державного університету. Працював журналістом, вчителем української мови і літератури Одеської школи-інтернату № 5.

18 лютого 1867

155 років тому народився **ШМІДТ Петр Петрович** (05(18).02.1867, Одеса - 06(19).03.1906, острів Березань), один з керівників Севастопольського повстання 1905 року. Народився в Одесі. Закінчив морське училище в С.-Петербурзі. На початку революції 1905-1907 рр. організував у Севастополі «Союз офіцерів – друзей народа». Брав участь у створенні «Одесского общества взаимопомощи моряков торгового флота» – однієї з перших на морському транспорті профспілкових організацій. Керував повстанням на крейсері «Очаков». Розстріляний. Його ім'ям названо вулицю в Приморському районі Одеси.

19 лютого 1797

225 років з дня смерті **ГОЛОВАТОГО Антона Андрійовича** (1744 - 08(19).02.1797) - судді Війська Запорізького, Кошового отамана Чорноморського козацтва, полковника російської армії. Брав Хаджибей, брав участь в будівництві порту і міста Одеси, займався влаштуванням Чорноморських козаків на берегах Дністра, Буга, Дніпра, переселенням Чорноморських козаків на Кубань.

19 лютого 1937

85 років від дня народження **СТАНКА Володимира Никифоровича** (1937-2008), історика й археолога, доктора історичних наук. Навчався на історичному факультеті Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. Після закінчення університету (1960) В. Н. Станко працював науковим співробітником, а згодом – заступником директора Одеського державного археологічного музею АН УРСР. В 1994-2003 рр. В. Н. Станко був деканом історичного факультету Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова.

20 лютого 1852

170 років тому народився **ГАРІН — МИХАЙЛОВСЬКИЙ Микола Георгієвич** (8.02 (20.02) 1852, Санкт-Петербург - 27.11 (10.12) 1906, Санкт-Петербург) - письменник. Дитинство і юність провів в Одесі. Вчився в одеській Ришельєвській гімназії. Згодом, про своє життя в Одесі написав повість "Гімназисти".

21 лютого 1992

30 років тому затверджено **Одеське відділення Інженерної академії України**. Очолив відділення Клименко Анатолій Андрійович. В рядах відділення працюють 18 докторів наук, 32 кандидати наук, 11 професорів, 12 доцентів.

24 лютого 1937

85 років тому народився **РІЗНИКІВ Олекса Сергійович** (творчий псевдонім **Різниченко**) (24.02.1937, м. Єнакієво Донецької області), поет, прозаїк. Закінчив Одеське

державне театральне художньо-технічне училище в 1958. Був репресований в 1959 р. Закінчив філологічний факультет Одеського державного університету ім. Мечнікова (1968). Член Національного союзу письменників України з 1990. Лауреат премій імені П. Тичини, імені К. Паустовського, імені Т. Мельничука.

27 лютого 1922

100 років тому був створений **Одеський державний університет внутрішніх справ** (ОДУВС). Його історія веде відлік від 27 лютого 1922 року, коли була створена Одеська губернська школа підготовки молодших і старших міліціонерів.

27 лютого 1932

90 років тому була **створена Одеська область**. Одеська область була утворена Постановою IV позачергової сесії Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету XII скликання від 9 лютого 1932 р. 27 лютого 1932 року була утворена Одеська область у складі Української РСР.

27 лютого 1957

65 років від дня народження **ПИЛЯВСЬКОГО Валентина Олександровича** (1957), архітектора. Народився в Одесі. Вищу освіту здобув в Одеському інженерно-будівельному інституті на архітектурному факультеті. Брав участь у реставрації багатьох архітектурних пам'яток Одеси, зокрема Преображенського собору, Грецької площі.

лютий 1992

30 років тому було створено молодіжний **музично - освітній центр Орфей**. Двічі в місяць в Золотому залі Літературного музею для молоді Одеси проводяться концерти, присвячені історії світової музичної культури. Беруть участь молоді талановиті виконавці, лауреати національних і міжнародних конкурсів. Організував центр педагог Пиріжків Борис Григорович.

БЕРЕЗЕНЬ

07 березня 1842

180 років тому (1842) в Одесі закінчено спорудження **Потьомкінських сходів**.

09 березня 1927

95 років тому народився **ЛЬВОВ Аркадій Львович** (справжнє прізвище — Бінштейн) (09.03.1927, Одеса- 02.11.2020, США). Під час окупації жив в Одесі. Закінчив історичний факультет ОГУ. Працював вчителем історії в школі. З 1965 публікував оповідання в журналах, в 1966-1972 роках вийшло шість книг його прози. Емігрував в США в 1976. Найбільш відомий твір Львова - роман про Одесу "Двір".

12 березня 1887

135 років тому народився **КУРБАС Лесь**, повністю - Олександр-Зенон Степанович Курбас, справжнє прізвище - Янович (25.02.1887, Самбір, Львівській обл. - †03.11.1937, Сандармох, Карелія) - український режисер, актор, теоретик театру, драматург, публіцист, перекладач. В 1918 гастролював в Одесі зі своїм театром "Молодий театр". В 1924 працював кинорежисером на Одеській кінофабриці. Народний артист УРСР (1925).

12 березня 1817

205 років тому (1817) одну з головних вулиць міста названо **Ланжеронівською**.

17 березня 1847

175 років від дня народження **МАРКЕВИЧА Олексія Івановича** (1847-1905), історика, краєзнавця. У 1870-ті рр. О. І. Маркевич працював у середніх навчальних закладах Одеси: Інституті шляхетних дівчат (1875-1876), Маріїнській жіночій гімназії (1875-1884), у приватних жіночих гімназіях. Він першим у Новоросійському університеті прочитав курс із історії України. Похований на Другому християнському кладовищі в Одесі.

18 березня 1972

50 років зі дня смерті **ВАСИЛЬКА Василя Степановича**, справжнє прізвище — Міляєв; (07.04.1893, Бурти, Черкаська обл. — †18 березня 1972, Одеса) - українського режисера, актора і педагога: у 1926 – 1928, 1938 – 1941 і 1948 –1956 очолював Одеський український музично – драматичний театр – нині ім. Василька.

23 березня 1947

75 років тому був заснований Одеський **театр музичної комедії**. Колектив театру почав формуватися восени 1946 року у Львові, а вже навесні 1947 показав свій перший спектакль. У 1953 році одеський театр Радянської Армії відправили до Львова, а Львівський театр музичної комедії - в Одесу. Колектив органічно вписався в життя міста. Велику роль зіграло те, що сам жанр музичної комедії близький одеському характеру. Театр зумів відчутти город, його своєрідну атмосферу і утілити її у своїй творчості настільки природно, що незабаром став одним з символів Одеси.

24 березня 1877

145 років тому народився **НОВІКОВ - ПРИБОЙ Олексій Сілич** (справжнє прізвище Новіков) (12 (24).03.1877, с. Матвіївське, Тамбовської обл. - 29.04.1944, Москва) - письменник-мариніст. Часто бував в Одесі.

24 березня 1817

205 років тому (1817) в Одесі відкрито **перше жіноче училище** (вул. Старопортофранківська). З листопада 1817 р. жіноче училище підпорядковується Рішельєвському ліцею.

31 березня 1882

140 років тому народився **ЧУКОВСЬКИЙ Корній Іванович**, справжнє прізвище Микола Васильович Корнейчуков (19(31).03.1882, Петербург - 28.10.1969, Москва) - письменник, критик, літературознавець, перекладач. Дитинство і шкільні роки провів в Одесі. Вчився в одеській гімназії, з п'ятого класу якої був відрахований, коли за спеціальним указом учбові заклади "звільняли" від дітей "низького" походження.

31 березня 1967

55 років з дня смерті **МАЛИНОВСЬКОГО Родіона Яковича** (23.11.1898, Одеса - 31.03.1967, Москва), маршала Радянського Союзу (1944), 1957-1967 - міністра оборони Радянського Союзу. Командував військами 3-го Українського фронту, які звільнили Одесу в 1944.

КВІТЕНЬ

01 квітня

Гуморина - фестиваль гумору і сатири, який щорічно проводиться 1 квітня в Одесі. В 1972 році одеська команда КВН після закриття однойменної передачі придумує одеський фестиваль сміху "Гуморину". Назву "**Гуморина**" запропонував Олег Сташкевич. Першого квітня 1973 року в Одесі відбулася перша "Гуморина".

01 квітня 2002

20 років тому в Одесі в Саду скульптур Одеського Літературного музею відкрито пам'ятник "**Шаланды, полные кефали**". Автор — відомий одеський скульптор Таїсія Суд'їна.

03 квітня 1862

160 років від дня народження **ПАСТЕРНАКА Леоніда Йосиповича** (22.03 (03.04).1862, Одеса - 31.05.1945, Оксфорд), художника, представника російського модерну. Народився в Одесі. Закінчив Рішельєвську гімназію. Навчався у Рисувальній школі. Потім вступив на медичний факультет Московського університету. 1883 р. Л.Пастернак перевівся в Одесу на юридичний факультет Новоросійського університету. Паралельно з університетським навчанням продовжує займатися живописом. Батько поета Бориса Пастернака, лауреата Нобелівської премії.

03 квітня 1872

150 років тому (1872) в Лондоні почало діяти «**Одесское водопроводное общество**». Товариство забезпечило фінансування будівництва головної водопровідної станції в Одесі. Вже через рік водопровід, хоч і не закінчений, був урочисто відкритий, а на Соборній площі був встановлений фонтан із питною водою.

04 квітня 1942

80 років тому народився **БОДЕЛАН Руслан Борисович** (04.04.1942, с. Березівка Одеської обл.), політик, народний депутат України 1-го і 2-го скликань, перший секретар Одеського обласного комітету Комуністичної партії України, голова Одеської обласної

Відділ краєзнавства ЦМБ ім. І.Франка

ради, голова Одеської облгосадміністрації, міський голова Одеси (серпень 1998 - квітень 2005). Після Помаранчевої революції був позбавлений посади мера Одеси. Знаходився в еміграції в Санкт-Петербурзі. Повернувся в Одесу в квітні 2010 року.

08 квітня 1877

145 років тому народилася **ЛЯБУРБ Жанни Марі** (08.04.1877, Лапалис, Франція - 02.03.1919, Одеса), член підпільної агітаційно-пропагандистської організації "Іноземна колегія". У 1896 у пошуках роботи приїхала в Росію, була вчителькою. З 1903 брала участь в революційному русі. У лютому 1919 р. в Одесі, яка була у той час зайнята французькими військами, Жанна вела активну агітацію серед французьких солдатів. 1 березня 1919 року французам вдалося заарештувати усіх членів "Іноземної колегії", у тому числі Жанну Лябурб, а вже 2 березня усі вони були без суду розстріляні французькою контррозвідкою.

09 квітня 1772

250 років тому народився **САБАНЄЄВ Іван Васильович** (9.04.1772, Москва - 25.08.1829, Дрезден), генерал від інфантерії. Брав участь в другій турецькій війні, в діях проти польських конфедератів, в італійському і швейцарському походах Суворова. В 1807 р. - в кампанії проти Наполеона; у 1808 - 09 рр. брав участь у війні з шведами; у 1810 - 11 рр. брав участь в турецькій війні, потім - у війні 1812 - 14. У 1825 генерал придбав в Одесі будинок на Надеждинский (нині - Гоголя) вулиці, 10. А в 1836 новий міст в районі вул. Гоголя був названий - за пропозицією графа М. С. Воронцова - Сабанєєвим.

10 квітня 1944

78 років тому Одеса була **звільнена** від німецько-румунських загарбників.

11 квітня 1937

85 років тому народився **РОЙЧЕНКО Анатолій Антонович** (11.04.1937, Одеса — 27.10.2018). Поет, пісняр, прозаїк, журналіст. Закінчив факультет журналістики Львівського державного університету ім. Івана Франка. Більше 20 років працював редактором районної газети «Наддністрянська правда» в Овідіюполі. Був членом Національних спілок письменників і журналістів України. Автор 14 художніх та публіцистичних книжок. Почесний громадянин Овідіюпольського району. Останню книжку Анатолій Антонович назвав «Я пишу вірші чистими руками».

11 квітня 1827

190 років тому (1827) одну з центральних вулиць Одеси названо **Троїцькою**.

12 квітня 1917

105 років тому (1917) в Одесі вийшов перший номер газети «**Моряк**» – органу Тимчасового комітету спілки морського транспортного флоту.

18 квітня 1937

85 років тому народився **РУТКІВСЬКИЙ Володимир Григорович** (18.04.1937, с. Хрестителеве Черкаської області), поет, прозаїк. Член Національного союзу письменників України з 1969. Вчився в Одеському політехнічному інституті. Закінчив Вищі літературні курси при Літературному інституті ім. М. Горького. Працював

відповідальним секретарем Одеської організації НСПУ. Лауреат премій імені Лесі Українки (2002), імені В. Близнеця (2005), імені М. Трублаїні (1992). Шевченківська премія 2012 року.

19 квітня 1847

175 років від дня народження **ФЕЛЬНЕРА Фердинанда** (1847-1916), німецького архітектора, автора (спільно з Германом Гельмером) проекту будівлі Одеського театру опери та балету (нині Одеський національний театр опери та балету).

27 квітня 1912

110 років тому в Одесі була створена селекційна секція при Одеському дослідному полі, тепер - **Селекційно-генетичний науково - дослідний інститут Академії аграрних наук України.**

ТРАВЕНЬ

01 травня 1837

185 років тому були закладені нові сходи з бульвару до моря - **Потьомкінські сходи.**

02 травня 1817

205 років тому в Одесі **заснували Рішельєвський ліцей (1817)** на чолі з директором абатом Ніколем. Проте фактично ліцей почав працювати лише 7 січня 1818 р. Назва дана на шану колишнього новоросійського генерал-губернатора Армана Емманюеля дю Плессі де Рішельє. Ліцей готував урядовців різних професій і вважався одним з найкращих учбових закладів в Російській імперії. В 1865 році на базі Рішельєвського ліцею був відкритий Новоросійський університет.

09 травня 1837

185 років тому (1837) вийшла **постанова Синоду про заснування самостійної Херсонської єпархії Російської православної церкви з кафедрою в Одесі.**

11 травня

130 років тому (1892) «Одесское общество спасения на водах» відкрило на Великому Фонтані першокласну **морську рятувальну станцію** імені контр-адмірала П. О. Зеленого.

14 травня 1907

115 років від дня смерті **МАРАЗЛІ Григорія Григоровича** (1831-1907), одеського міського голови, мецената, громадського діяча.

17 травня 1822

200 років від дня смерті герцога де **РІШЕЛЬЄ** Армана Еммануеля дю Плессі (1766-1822), французького і російського державного діяча. З 1803 р. – градоначальник Одеси, в 1805- 1814 рр. – генерал- губернатор Новоросійського краю.

19 травня 1952

70 років тому народився **ЛАПЕЙКО Євгеній Олександрович** (19.05.1952 - 5.04.2007), музикант, музичний керівник команди КВН "Клуб джентльменів Одеського державного університету ім. Мечникова", у минулому - керівник рок- групи "Провінція". Автор декількох рок-опер і гімну Юморини.

19 травня 2012

10 років тому в Одесі на Гагарінском плато, на даче князів Гагаріних засновано **клуб дипломатів**. Перший в СНГ.

28 травня 1817

205 років тому (16.05 (28.05) 1817) Одесі Височайшим указом було надано право **Порто-франко**. Італійське porto franco - вільний порт - порт, що користується правом безмитного ввезення і вивезення товарів. Право порто-франко в Одесі проіснувало, з деякими перервами, до 19 квітня 1859.

29 травня 1897

125 років (1897) від дня заснування **Катерининського яхт-клубу**.

30 травня 1782

240 років тому народився **ВОРОНЦОВ Михайло Семенович** (19 (30).05. 1782 - 06.11.1856) - генерал-фельдмаршал, світлий князь, генерал-губернатор Новоросійського краю. Похований в Одесі. На Соборній площі М. С. Воронцову встановлено пам'ятник. Його ім'ям названо також один із провулків міста.

30 травня 1947

75 років тому народився **ЗАХАРІЯ Олександр Миколайович** (30 травня 1947, Одеса — 8 грудня 2018, Одеса) — вчений-хімік. Закінчив хіміко-технологічний факультет Одеського політехнічного інституту та хімічний факультет Одеського державного університету ім. І.І. Мечникова. Працював на кафедрі аналітичної хімії ОНУ імені І.І.Мечникова. Кандидат хімічних наук. Заснував та очолював Інститут стратегічних досліджень і прогнозів транс-атлантичних процесів. Постійний учасник Одеського Євромайдану.

31 травня 1892

130 років тому народився **ПАУСТОВСЬКИЙ Костянтин Георгієвич** (19(31).05.1892, Москва - 14.07.1968, Москва) - письменник. Жив в Одесі з листопада 1919 до 1922 року. Одеська тема пройшла через усю його творчість з юнацького вірша "В Ланжероні прибої співали" до повісті "Час великих очікувань" (1958). Ім'ям Паустовського названо одну з

вулиць нашого міста, літературне товариство, музей. На будинку на вулиці Чорноморській, 8, вулиці, яка зображена у творі «Время больших ожиданий», йому встановлено барельєф. Запроваджено літературну премію ім. К.Паустовського. В Одеському Літературному музею відкрито пам'ятник Паустовському.

31 травня 1797

225 років тому (1797) вийшла постанова про відкриття в Одесі **магістрату**.

ЧЕРВЕНЬ

02 червня 1857

165 років тому (1857) в Одесі було відкрито вантажний і пасажирський рух пароплавів **Російського товариства пароплавання і торгівлі (РОПиТ)**. Товариство займалося доставкою в Одесу вантажів із Дніпра та Дністра. Дуже важливою для міста була організація цим товариством перевезення нафтових продуктів з Батумі до Одеси.

04 червня 1927

95 років тому (1927) в Одесі відкрито перший механізований **хлібний завод**.

05 червня 1857

165 років тому народився **ПІДВИСОЦЬКИЙ Володимир Валеріанович** (24.05. (05.06) 1857, с. Максимівка Чернігівській губ - 1913), засновник і перший декан медичного факультету Новоросійського університета (01.05.1900 — 23.07.1905), нині - Одеський медичний університет. Парадоксальність ситуації полягала в тому, що факультету не існувало в природі, навіть самих будівель не існувало. Але за 4 місяці Підвисоцький знайшов гроші і побудував будівлі. І немов по помаху чарівної палички 1-го вересня 1900 року медичний факультет почав нормальний учбовий процес. Це неймовірно, коли усвідомлюєш, який малий відрізок часу (1 травня - 1 вересня 1900 року) і коли дивишся на цілий ансамбль прекрасних будівель, побудованих за такий короткий час.

06 червня 1902

120 років тому (1902) відкрито **фунікулер** на Миколаївському (Приморському) бульварі.

07 червня 1962

60 років тому народився **ГАНЬКЕВИЧ Ігор Юр'євич** (07.06.1962, Одеса - 27.06.1990, Одеса) - одеський рок-музикант, лідер групи "Бастіон", автор і виконавець багатьох пісень. З 1991 в Одесі щорічно проводяться рок-фестивалі пам'яті Ігоря Ганькевича, які з 1994 р. дістали назву "Пікейні Жилети".

15 червня 1867

155 років тому народився **БАЛЬМОНТ Костянтин Дмитрович** (03(15).06.1867, с. Гумниці Володимирська обл. - 23.12.1942, Нуази-ле-гран, Франція) - поет -символіст,

перекладач, есеїст, один з видних представників поезії Срібного століття. Був в Одесі в червні 1901 і у кінці березня 1914.

19 червня 1867

155 років тому (1867) засновано **Другу одеську жіночу гімназію** (на вулиці Старопортофранківській, 18), яка 1868 р. дістала назву Маріїнської. Зараз Маріїнська гімназія знаходиться на вул. Льва Толстого.

21 червня 1872

150 років тому (1872) розпочалося будівництво **водопроводу Дністер-Одеса** (завдовжки 42 версти), найбільшого на той час водопроводу в Європі.

22 червня 1857

165 років тому народився **НЕСТУРХ Федір Павлович** (10.06 (22.06).1857, Одеса - 01.05.1936, Одеса), архітектор. У 1900 - головний архітектор Одеси, 1928 -1933 - професор Одеського художнього інституту. Був звільнений в 1933 як "соціально чуждий робітникам і селянам Одеси елемент". По його проектах споруджені Станція швидкої допомоги, фруктовий Пасаж на Привозі, психіатрична лікарня на Слобідці і Міська публічна бібліотека (нині - ОГНБ ім. Горького).

27 червня 1877

145 років від дня народження **ВАКУЛЕНЧУКА Григорія Микитовича** (1877-1905), учасника революційного руху на Чорноморському флоті, одного з організаторів повстання на панцернику «Потёмкин». 1898 року розпочав службу на Чорноморському флоті. 1900 року закінчив мінно-артилерійську школу та був призначений комендором на ескадрений панцерник «Князь Потёмкин Таврический». Похований в Одесі. Пам'ятник Вакуленчуку встановлено на Митній площі (1905).

30 червня 1957

65 років тому (1957) укладено угоду про споріднені зв'язки між Одесою й містами **Оулу, Генуєю та Ліверпулем**. Це перші міста - побратими Одеси.

Червень 1887

135 років тому (1887) відкрито **будинок інвалідів** на вулиці Старопортофранківській.

Червень 1997

25 років тому вийшов у світ перший номер журналу "**Літературна Одеса**"

ЛИПЕНЬ

1 липня 1832

190 років тому (1832) освячено й відкрито «**Дом призрения нищих**».

01 липня 1922

100 років тому в Одесі було засновано вищий технікум загальної і прикладної хімії - нині - **Інститут холоду, кріотехнологій та екоенергетики імені В. Мартиновського ОНАХТ** (колишня Одеська державна академія холоду (ОДАХ).

6 липня 1797

225 років тому (1797) в Одесі засновано **ремісничу управу**.

02 липня 1997

25 років тому вийшов перший номер газети "**Думська площа**" - додаток до газети "Одеський вісник".

08 липня 1922

100 років тому народився **ПОПОВСЬКИЙ Марк Олександрович** (08.07.1922, Одеса – 07.04.2004, США), письменник, журналіст, правозахисник, дисидент. У СРСР вийшли 14 книг Марка Поповського, присвячених, головним чином, діячам науки. Емігрував в 1977. Один із засновників Клубу російських письменників Нью-Йорка.

12 липня 1952

70 років тому (1952) відкрито будівлю нового **залізничного вокзалу** в Одесі (архітектор Л. М. Чуприн).

13 липня 1882

140 років тому відбулося відкриття **Одеської міської телефонної станції (1 липня (13 липня) 1882)** Де-юре і де-факто була задіяна перша телефонна мережа в Одесі, вона ж перша в Україні.

13 липня 1887

135 років тому в Одесі було відкрито "Товариство папіро-джутової фабрики в Російській імперії", з чого фактично і почалася історія Одеської джутової фабрики. Нині - **ЗАТ "Одеська фабрика технічних тканин"**

13 липня 1947

75 років тому народився **ШИШКІН Андрій Олександрович** — (13.06.1947, острів Симусю Південно-Сахалінської області, Росія - 2011), прозаїк, драматург. Член Національного союзу письменників України з 1982. Закінчив Качинське вище військове училище льотчиків. Лауреат премій імені Е.Багрицького та імені М. Островського.

16 липня 1847

175 років тому в Одесі був **ЛІСТ Ференц (Франц)** (22.10.1811, Доборьян, Австрія — 31.07.1886, Байройт, Німеччина) - угорський композитор, піаніст, педагог, диригент. Після серії блискучих концертів в Туреччині 16 липня 1847 р. на пароплаві "Петро Великий" угорський музикант прибуває в Одесу. Майже півтори місяці Ф. Лист пробув в

Одесі. За цей час він дав шість концертів. Лист жив в готелі "Петербурзька" на Приморському бульварі.

16 липня 1927

95 років тому народився **РОЖЕЦЬКИН Лев Самуїлович** (16.07.1927, Одеса - 2006, Ізраїль). До Другої світової війни навчався в Одесі в школі №35. Його батько був розстріляний в 1938 році. У 1941 році Рожецькини не змогли евакуюватися. Мати і двоє братів (молодший - Анатолій) опинилися в таборі смерті - Доманівка. Після війни Лев Самуїлович закінчив філологічний факультет Одеського державного університету, викладав російську мову в школі №47, писав вірші. Автор книг «Пізніше відлуння» (1993) і «Кола по воді». Лев Рожецькин залишив пронизливий опис побуту табору смерті. З середини 1990-х років жив у Ізраїлі.

18 липня 1957

65 років тому народився **ГЕРАЩЕНКО Ігор Борисович** (18.07.1957, Львів), поет, драматург, актор, перекладач. Закінчив Львівський політехнічний інститут. З 1986 артист Одеського академічного українського музично-драматичного театру ім. В.Василько, заслужений артист України. Член Національної спілки письменників України з 1997 року.

18 липня 1977

45 років тому на базі Одеських лабораторій і Дослідного заводу Інституту загальної та неорганічної хімії АН УРСР (ІЗНХ) був створений **Фізико-хімічний інститут НАН України**, якому в 1984 було присвоєно ім'я засновника та першого директора інституту - академіка Богатського Олексія Всеволодовича, вченого-хіміка.

19 липня 1917

105 років тому заснована газета "**Чорноморська комуна**". Упродовж існування газета змінювала назви і засновників, але не припиняла виходу. Внесок колективу редакції в оборону Одеси відмічений медаллю "За оборону Одеси". З 1 січня 1992 року газета виходить під назвою "Чорноморські новини".

27 липня 1942

80 років від дня смерті **МОЛОДЦОВА (БАДАЄВА) Володимира Олександровича** (1911-1942), організатора розвідувально-диверсійного підпілля в окупованій Одесі, Героя Радянського Союзу. На будинку № 30, по вул. Коблевській, де в 1941-1942 рр. була конспіративна квартира В. О. Молодцова (Бадаєва), а також на будинку санаторію ім. Ф. Дзержинського (нині «Одеса»), де 1941 р. формувався його загін, встановлено меморіальні дошки.

28 липня 1827

195 років тому (1827) одну з вулиць Одеси названо Поштовою (з 1902 р. – **Жуковського**).

31 липня 1937

85 років тому народився **ШЕЛЕСТ Дмитро Сергійович** (31.07.1937, Кировоградська обл. – 06.12.2018, Одеса), доктор історичних наук. Він 1956 року став студентом історичного факультету Одеського державного університету імені І.І. Мечникова. У 1974 році, після закінчення докторантури став наймолодшим в СРСР доктором історичних наук. В Одесі його творчий шлях був пов'язаний з кафедрами суспільних наук Одеського гідрометеорологічного інституту, політичної соціології Одеського держуніверситету імені І.І.Мечникова, а потім історії України, соціальних теорій Одеської національної юридичної академії, філософії і соціально-політичних наук Одеського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України. Він - автор 150 наукових робіт з проблем правових основ розбудови української державності.

СЕРПЕНЬ.

02 серпня 1812

210 років тому почалася **третя епідемія чуми** в Одесі. Але завдяки героїчним і самовідданим діям герцога де Рішельє за півроку її вдалося здолати. 16 лютого 1813 року Одеса знову була оголошена "благополучним" містом. Захворіло чумою 4.038 людини, померло 2.632. Ця страшна хвороба заносилася в Одесу в 1797, 1803, 1812, 1829 і в 1837 роках.

02 серпня 1937

85 років тому народився **КУРБАТОВ Володимир Володимирович** (02.08.1937-15.03.2011), письменник. Працював директором СШ №72, директором Одеської філармонії, директором "Чкаловських" курсів іноземних мов.

08 серпня 1912

110 років тому народився **СЕРГІЄВИЧ Дмитро Григорович** (08.08.1912, Мінськ - 2004, Одеса), прозаїк. Член Національного союзу письменників України з 1955 року. Закінчив будівельний технікум. Учасник війни, нагороджений орденами і медалями. Автор романів, повістей, збірок оповідань.

08 серпня 1917

105 років від дня народження **ТОКАРСЬКА В'ячеслава Васильовича** (1917- 2001), народного художника УРСР, заслуженого діяча мистецтв України. Автор багатофігурних сюжетних композицій, портретів та пейзажів.

08 липня 1947

75 років тому народилася **ПАСІЧНА Зоя Сергіївна** (08.08.1947, Житомирщина — 2018, Одеса), художник. Художню освіту здобула в Київському училищі декоративно-прикладного мистецтва (нині — Київський інститут

декоративно-прикладного мистецтва і дизайну ім. М. Бойчука) в 1967 році. З 1968 року проживала в Одесі. Серед робіт мисткині — орнаментальні панно, сюжетні композиції на історичну та фольклорно-етнографічну тематику. Вона є автором ілюстрацій до десяти дитячих книжок, збірок віршів, українських казок і колискових. Її твори зберігаються у фондах музеїв України і приватних колекціях вітчизняних та зарубіжних шанувальників народної форми декоративно-ужиткового мистецтва. 2006-го їй присвоєне звання «Заслужений майстер народної творчості».

11 серпня 1827

195 років тому (1827) був закладений **пам'ятник герцогу де Рішельє** на Приморському бульварі (скульптор І. П. Мартос).

11 серпня 1832

190 років тому народився **ЩОГОЛЄВ Олександр Петрович** (30.07. (11.08) 1832 - 1914, Москва), артилерист, генерал-майор, герой Кримської війни. Героїчно виявив себе під час бомбардування Одеси в Кримській війні (10 квітня 1854). Ім'я прапорщика Щьоголева стало символом мужності і відданості військовому боргу.

11 серпня 1927

95 років від дня народження **БРИГІНА Микити Олексійовича** (1927-1986), журналіста, краєзнавця, письменника. Працював в Одеському управлінні КДБ СРСР, редактором видавництва «Маяк», Одеської кіностудії, Обласного будинку народної творчості. Один із засновників і перший директор (1977—1979) Одеського державного літературного музею.

14 серпня 1937

85 років тому народився **БАЗИЛЕВСЬКИЙ Володимир Олександрович** (14.08.1937, селище Павлиш Кіровоградської обл.) - письменник, літературний критик, перекладач. Член Національного союзу письменників України з 1972 року. Працював кореспондентом газети "Чорноморська комуна". Лауреат Державної премії імені Т. Г. Шевченка (1996), премій імені П. Тичини (1990).

14 серпня 1957

65 років тому народився **ВЄРШИНІН Лев Ремович** (14.08.1957, Одеса), письменник, історик, політолог. Вчився в Казанському державному університеті. Кандидат історичних наук (1989). З грудня 2000 по 2007 жив в Ізраїлі. З червня 2007 року проживає в Іспанії.

21 серпня 1912

110 років тому народився **НУДЕЛЬМАН Олександр Еммануїлович** (21.08. 1912, Одеса - 02.08. 1996, Москва), конструктор авіаційної автоматичної зброї, головний конструктор ОКБ - 16 (КБ «Точмаш»), академік Російської академії ракетних і артилерійських наук і Академії космонавтики імені К. Е. Ціолковського. За життя йому був встановлений в Одесі бронзовий бюст, присвоєно звання "Почесний громадянин Одеси".

23 серпня 1942

80 років тому народився **БАРЛАДЯНУ-БЕРЛАДНИК Василь Володимирович** (23.08.1942, с.Шибка, Молдова - 03.12.2010, Одеса) - історик мистецтва, поет, журналіст і політичний діяч. В 1964 - закінчив Одеську школу військових кореспондентів, в 1970 - філологічний факультет Одеського університету. Політ'язень за часів СРСР (1977-1983). За часів Незалежності був викладачем Одеської національної юридичної академії.

24 серпня 1937

85 років тому народився **НАРУШЕВИЧ Віктор Володимирович** (24.08.1937, с. Сутиски Вінницької обл. - 2003, Одеса), поет. Закінчив філологічний факультет Вінницького педінституту. Вчителював, багато років віддав журналістській роботі. Був заступником редактора газети "Чорноморська комуна", зав. редакцією видавництва "Маяк". Член Національної спілки письменників України з 1983 року.

27 серпня 1902

120 років тому народився **ЯНОВСЬКИЙ Юрій Іванович** (14 (27).08.1902, Маєрово Кировоградської обл. — 25.02.1954, Київ), письменник. У 1925 - 1927 працював на Одеській кінофабриці. «Майстер корабля» (1928) і «Голлівуд на березі Чорного моря» (1928) були написані письменником на матеріалах, зібраних за час праці на Одеській кінофабриці.

27 серпня 1867

155 років від дня народження **РУССЬЯНА Цезаря Карловича** (1867-1935), математика. Вчився на математичному відділенні фізико-математичного факультету Новоросійського університету (1885-1889). В 1890-1892 рр. був професорським стипендіатом на кафедрі чистої математики. В 1893 р. став приват-доцентом цієї кафедри.

29 серпня 1942

80 років тому народився **ФЕДЕНЬОВ Родіон Костянтинович** (29.08.1942, Тула - 21.12.2007, Одеса), драматург, прозаїк. Член Національної спілки письменників України з 1983 року. Закінчив Одеський державний університет (1966). Автор романів "Де Рібас", "Одеський Герцог", "Одеські градоначальники".

29 серпня 1997

25 років тому вийшла газета "**Праця і відпочинок**". В газетному світі Одеси видання відразу знайшло свою нішу. Більш того, стало Всеукраїнською молодіжною газетою.

30 серпня 1927

95 років від дня смерті графа **ТОЛСТОГО Михайла Михайловича** (1864-1927), мецената, відомого громадського діяча. Закінчив юридичний факультет Новоросійського університету (1885). Гласний міської думи, попечитель Одеської міської публічної бібліотеки (1897-1919), ініціатор створення станції швидкої медичної допомоги в Одесі (1903). Почесний громадянин Одеси.

31 серпня 1932

90 років тому народився **КНЯЗИК Олександр Веніамінович** (31.08.1932, Дніпропетровськ), скульптор. Закінчив Київський державний художній інститут (1959). Основні твори: пам'ятник Дерібасу (1994), меморіал захисникам правопорядку (1997), меморіальна дошка Іллі Ільфа (1997), пам'ятник загиблим морякам (1997), пам'ятник одеситам-чорнобильцям (1999), пам'ятний знак Борисові Дерев'янку (1999), пам'ятник Григорієві Маразлі (2004), пам'ятник Адамові Міцкевичу (2004).

Серпень 2007

15 років тому заснована всеукраїнська громадська організація "**Конгрес болгар України**"

ВЕРЕСЕНЬ.

03 вересня 1892

130 років тому (1892) відкрито **міст Коцебу**, який з'єднав дві частини вулиці Поліцейської (тепер – вул. Буніна).

03 вересня 2007

15 років тому в Одесі, на вул. Ольгіївській, засновано літературне **кафе "Майстер і Маргарита"**. Власник - Леонід Яровенко, адвокат.

03 вересня 2007

15 років тому в Одесі відкрився **Італійський культурний Центр** імені Джузеппе Гарібальді. Відкриття Центру Гарібальді стало логічним завершенням багатосторонньої співпраці викладачів Одеського Національного університету з рядом італійських вузів.

04 вересня 1882

140 років тому народився **МОРФЕССІ Юрій Спиридонович** (04.09.1882, Афіни - 06.08.1957, Париж), співак-баритон. У 1889 його сім'я переїхала в Одесу. Хлопцем був прийнятий в Одеський оперний театр, незважаючи на відсутність музичної освіти. Восени 1918 року в Одесі відкриває Будинок артиста, де виступають Олександр Вертинський, Леонід Утьосов... З 1920 року - в еміграції.

06 вересня 1897

125 років тому народився **МИКИТЕНКО Іван Кіндратович** (06.09.1897, м.Рівне Кіровоградська область) — †04 жовтня 1937), прозаїк, драматург. Жив і працював в Одесі в 1922-1926 роках. Працював на посаді завідувача літературної частини Одеської державної драми.

06 вересня 1907

115 років тому народився **КОЛТУНОВ Григорій Якович** (06.09.1907, Одеса — 24.06.1999, Одеса), кінодраматург, сценарист. У 1930 році закінчив радіофакультет Одеської консерваторії. У 1930 році закінчив радіофакультет Одеської консерваторії. У 1923-1929 роках - актор одеських театрів. У 1941 році як виконуючий обов'язки директора Одеської кіностудії здійснював її евакуацію в Ташкент. У 1945-1947 роках - художній керівник Одеського театру мініатюр. Автор сценаріїв науково-популярних та ігрових фільмів, мультфільмів. За сценарій фільму Григорія Чухрая «Сорок перший» удостоївся спеціальної премії журі Каннського кінофестивалю в 1957 році.

07 вересня 1987

35 років тому (1987) одеський Комсомольський пляж перейменовано на **Ланжеронівський**.

11 вересня 1987

35 років від дня смерті **ВОДЯНОГО Михайла Григоровича** (1924-1987), актора, артиста оперети, народного артиста СРСР. Чоловік М. І. Дьоміної. З 1946 року працював у Львівському театрі оперети, який 1953 р. переїхав в Одесу і став Одеським театром музичної комедії. В 1979 -1983 рр. – художній керівник, а потім директор Одеського театру музичної комедії, якому 1995 р. присвоєно його ім'я. Похований в Одесі на Другому християнському кладовищі.

13 вересня 1897

125 років тому (01.09 (13.09) 1897) в Одесі засновано музичне училище, на базі якого 1913 р. створено **Одеську державну консерваторію** (нині – Одеська державна музична академія ім. А. В.Нежданової).

14 вересня 1952

70 років тому народився **РЯДЧЕНКО Сергій Іванович** (14.09.1952, Одеса), прозаїк. Член Національної спілки письменників України з 1988 року. Закінчив Одеський державний університет та Вищі курси сценаристів та режисерів Держкіно СРСР. Лауреат премії імені К. Паустовського.

15 вересня 1927

95 років тому (1927) відкрито **Одеський державний російський драматичний театр**. Найстаріший театр на Півдні України. Будівля театру була побудована в 1874 купцем Олександром Великановим для виступів коханої одеситами драматичної трупи Миколи Милославського.

19 вересня 1792

230 років тому народилась **ВОРОНЦОВА Лізавета Ксавер'ївна** (08(19).09.1792 - 15(27).04.1880), княгиня. Дружина графа та князя Воронцова. В 1839 створила благодійний комітет для допомоги бідним одеситам. Власний внесок – 2 млн. рублів.

20 вересня 1752

270 років від дня народження **де ВОЛАНА Франца Павловича** (1752-1818), інженера. В 1792 р. де Волан займався зміцненням міст і фортець на узбережжі Азовського і Чорного морів, був затверджений на посаді першого інженера Південної армії О. В. Суворова. Фортеця Хаджибей у 1794 р. стала містом, і в ній було вирішено влаштувати військову гавань з купецькою пристанню. Плани міста і гавані були складені де Воланом.

20 вересня 1902

120 років тому (1902) в Одесі відкрито **Італійський бульвар**.

21 вересня 1832

190 років тому народився **НІЩИНСЬКИЙ Петро Іванович** (09 (21) .09. 1832, с. Неменка Вінницької обл. - 4 (16).03. 1896, с. Ворошиловка Вінницької обл.), видатний композитор, поет, перекладач. Жив і працював в Одесі у 1860-1875 роках.

22 вересня 2007

15 років тому (2007), після 11- річної реконструкції, відкрито **Одеський театр опери та балету**. На честь відкриття і 120- річчя театру йому надано статус національного.

23 вересня 1872

150 років років тому народилася **КРУШЕЛЬНИЦЬКА Соломія Амвросіївна** (23.09.1872, село Беявинці Тернопольської обл. — 16.11.1952, Львів), українська співачка світового рівня. Була в Одесі в 1896-1897.

24 вересня 1972

50 років тому було підписано угоду про **поріднення міст Одеси і Ванкувера** (Канада).

25 вересня 1932

90 років тому народився **СОЛОВ'ЯНЕНКО Анатолій Борисович** (25.09.1932, Донецьк — †29 липня 1999, Козин), всесвітньо відомий український співак. В 1963 — 1965 роках співав в «Ла Скала». Народний артист СРСР (1975). Герой України (2008, посмертно). Багато разів гастролював в Одесі.

25 вересня 1957

65 років тому народився **ГРИНЕВЕЦЬКИЙ Сергій Рафаїлович** (25.09.1957, с. Лужанка, Тарутинського району Одеської області), політичний діяч. Закінчив Одеський технологічний інститут холодильної промисловості, Українську сільськогосподарську академію. З 1982 на комсомольській та партійній роботах. В 1992-1994 генеральний директор об'єднання «Одеса-Імпекс». В 1998 - 2000 голова Одеської облдержадміністрації. В 2000-2002 голова обласної ради. З 2007 депутат Верховної Ради України.

26 вересня 1867

155 років від дня народження **СТЕФАНСЬКОГО В'ячеслава Карловича** (1867-1949), бактеріолога, інфекціоніста, епідеміолога. Народився в Одесі. Вчився в Рішельєвській гімназії й на медичному факультеті Київського університету. Повернувшись до Одеси 1893 р., працював у Одеській міській лікарні (нині Одеська міська клінічна інфекційна лікарня) і, за сумісництвом (з 1897 р.), на Одеській бактеріологічній станції.

27 вересня 1802

220 років тому (1802) в Одесі створено **пожежну службу**.

27 вересня 1892

130 років тому (1892) при Павлівському притулку (вул. Старопортофранківська, 24) відкрито **школу повитух**.

27 вересня 1957

65 років тому народився **КАРМАЗІН Юрій Анатолійович** (27.09.1957, Звенигородок Черкаської області), політичний діяч, суддя, доктор філософських наук. Закінчив юридичний факультет Одеського державного університету. У 1982 Юрій Кармазин був призначений помічником прокурора Одеської області. З 1985 по 1992 Юрій Кармазин працював прокурором Приморського району Одеси. У 1992 був обраний суддею Одеського обласного суду. З 1994 депутат Верховної Ради України. З 1999 - глава Партії захисту Вітчизни.

30 вересня 1887

135 років від дня народження **БАЧИНСЬКОГО Михайла Опанасовича** (1887-1937), історика України.

Вересень 1922

100 років тому (1922) було засновано **Чорноморське морське пароплавство**.

вересень 1972

50 років тому відкрився "**Одеський клуб любителів кактусів "Ацтекіум"** при Товаристві Охорони Природи. Засідання клубу проходять кожну третю середу місяця о 17 годині по адресу: вул. Малиновського, 15, Будинок природи. На сьогодні клуб налічує більше 40 чоловік.

вересень 1972

50 років тому встановлена **скульптура Максима Горького** біля кінотеатру "Москва" в парку ім. М.Горького. Скульптори А. Князик і В. Голод. Скульптура (0,8x0, 71x1, 0 м) - бронза, постамент (2,05x0, 72x0, 51 м) - чорний мармур.

вересень 1987

35 років тому був створений хор "**Ветеран**" **Малиновського району**, коли зібралися декілька ветеранів, що дуже любили співати. У 1992 році хор очолив військовий диригент полковник у відставці Михайло Захарович Кібкало. Хор дає більш 30 концертів в рік і регулярно виступає у Будинках престарілих, госпітальях і санаторіях інвалідів війни, на різних підприємствах і в організаціях міста.

ЖОВТЕНЬ.

01 жовтня 1887

135 років тому було відкрито удруге відбудований за проектом австрійських архітекторів Ф.Фельнера і Г.Гельмера **Одеський театр опери і балету**, уперше відкритий в 1809 році.

01 жовтня 1887

135 років тому в Одесі дала струм перша в Росії електростанція змінного струму. Вона була побудована будапештською компанією "Ганц і К" і називалася ЦЕС - 1. Вона мала потужність 160 кВт. Її використовували для освітлення міського театру. Зараз "**Одеська електромережа**".

02 жовтня 1937

85 років від дня смерті **ДЕ-РІБАСА** Олександра Михайловича (1856-1937), краєзнавця, історика, бібліографа. Внучатий племінник Йосипа де Рібаса. Був головою Одеського літературно-артистичного товариства, членом правління Одеського відділення каси взаємодопомоги літераторам і вченим (1912-1917), членом Пушкінської комісії Одеського будинку вчених. У 1922-1924 рр. працював директором Одеської міської публічної бібліотеки, потім завідував відділом «Одесика» цієї бібліотеки.

03 жовтня 1852

170 років тому народився **КОСТАНДІ Кіріак Костянтинівич** (21.09.(03.10) 1852, Дофіновка Одеської обл.— 31.10.1921, Одеса), живописець й педагог. З 1885 року очолював Одеське художнє училище. Засновник південно-російської школи живопису. З 1902 — Голова товариства південно-російських художників. З 1916 - директор Одеського художнього музею. На Пастера, 48, відкрили меморіальну дошку, присвячену Кіріаку Костанді.

04 жовтня 1897

125 років тому народився **КАМІНСЬКИЙ Яків Іосифович** (21.09.(04.10).1897-1996), в 1915-1921 - вчився на медичному факультеті Одеського університету. Лікар - рентгенолог, один з основоположників радянської рентгенології. Репресований в 1937, звільнений в 1959.

05 жовтня 1957

65 років тому в Одесі відкрилася СШ №9, нині **гімназія №2**, вул. Гаванная. 5.

07 жовтня 1797

225 років тому завдяки злиттю двох міст - польського Юзефграда й турецької Балти народилося сучасне місто - **Балта**.

08 жовтня 1802

220 років тому відбувся **розподіл Новоросійської губернії** на 3 частини: Миколаївську, Катеринославську і Таврійську. Одеса була зарахована до Миколаївської губернії. Але заснована посада градоначальника Одеси.

10 жовтня 1937

85 років тому композиторська секція Одеського союзу радянських музик була реорганізована в **Одеський союз композиторів**, яким керував композитор, професор консерваторії М. Вілінський.

11 жовтня 1907

115 років від дня народження **ЦЕСЕВИЧА Володимира Платоновича** (1907-1983), астронома, члена-кореспондента АН УРСР, заслуженого діяча науки УРСР. У 1944-1983 рр. – професор Одеського університету та директор університетської Астрономічної обсерваторії,

12 жовтня 1857

165 років від дня народження **ЛИННИЧЕНКА Івана Андрійовича** (1857-1926), історика. Педагогічну кар'єру в Одесі розпочав на посаді приват-доцента кафедри історії Новоросійського університету (1884-1885). У 1896-1919 рр. керував цією кафедрою у званні екстраординарного, ординарного (1898) та заслуженого (1909) професора.

15 жовтня 1897

125 років тому народився **ІЛЬФ Ілля Арнольдович** (справжнє ім'я Іехієл-Лейб Файнзильберг) (3(15).10.1897, Одеса — 13.04.1937, Москва), видатний письменник-сатирик. Його літературна діяльність починалася в Одесі. На подвір'ї Одеського літературного музею І. А. Ільфа і Є. П. Петрову встановлено пам'ятник.

21 жовтня 1977

45 років тому рішенням Малиновського райвиконкому Одеси №136 був утворений **парк культури і відпочинку ім. М. Горького**. Хоча закладку зеленої зони Міськзелентрест почав ще в 1961. У вересні 2008 парк передали в оренду на 25 років ТОВ "Веста".

24 жовтня 1887

135 років тому був заснований **Одеський лікєро-горілковий завод**. Був створений на базі винокурного училища з метою боротьби з самогоноварінням і випуском неякісної продукції.

26 жовтня 1802

220 років тому в Одесі почався **землетрус силою 7 балів**. Він відомий в літературі під назвою "великий". Землетрусами була охоплена уся Європа від острова Ітака і Константинополя до Варшави, Москви і Санкт-Петербургу.

жовтень 1787

235 років тому народився **СКАРЖИНСЬКИЙ Віктор Петрович** (?..10.1787, с. Трикрати, Миколаївської обл. - ?..07.1861, там же), герой війни 1812 року, лісовод. Організував лісові розплідники і розробив агротехніку вирощування посадочного матеріалу стосовно степових умов. Акліматизував ряд деревних і чагарникових порід Північної Америки і Західної Європи. Один з піонерів і пропагандистів степового і полезахисного лісорозведення. В Одесі у міському саду йому був встановлений бюст.

жовтень 1887

135 років тому (1887) в Одесі розпочинає свою діяльність «**Общество попечения о больных детях**». Очолювали товариство Л. І. Курис та її соратниця Н. Я. Шведова. Їх зусиллями 1888 р. була заснована санаторна станція для 40 дітей. Станція була розташована на Усатових хуторах, поблизу Хаджибейського лиману. Товариству належала також дитяча лікарня, збудована доктором О. О. Мочутковським на власні кошти та передана товариству.

ЛИСТОПАД.

01 листопада 1872

150 років тому в одноповерховому будинку на розі Катерининської та Ланжеронівської вулиць була відкрита **кав'ярня Якова Фанкони**. Побудована по європейському фасону, "Кав'ярня Фанкони" було улюбленим місцем одеських підприємців, "тусовкою" ділових людей. Кав'ярня Фанкони згадується і в романі Ільфа і Петрова "Золоте теля", саме у цієї кав'ярні тусуються "пікейні жилети". В 1912 на цьому місці було збудовано чотирьохповерховий будинок полковника Григор'єва (архітектор Ю. М. Дмитренко). 1 листопада 1913 кав'ярня відкрилась знову. Існувала до 1920.

02 листопада 1897

125 років тому (1897) **лютеранська церква Св. Павла** (Новосельського, 68) була освячена після реконструкції.

05 листопада 1817

205 років тому (1817) одна з головних вулиць Одеси дістала назву **Грецька**.

08 листопада 1937

85 років тому народився **БЕРЕЗІНСЬКИЙ Віталій Костянтинович** (08.11.1937, с. Іванів Вінницької обл. - 24.08.2011, Одеса), поет. Член Національної спілки письменників України з 1968 року. Працював відповідальним секретарем Одеської організації НСПУ, викладачем української та зарубіжної культури в Одеській Національній академії харчових технологій.

14 листопада 1957

65 років тому народилася **КІЛЬТЕР Ута** (справжнє ім'я — Кільтер Вікторія Михайлівна) (14 листопада 1957). Українська тележурналістка, арт-критикіня, акторка, перформерка, художниця. Авторка першої в Україні телепрограми, присвяченої сучасному мистецтву - «Ситуація Ута». Її батько належав до естонських німців. Закінчила Київське державне хореографічне училище. Також отримала додаткову музичну освіту. Закінчила філософський факультет Київського державного університету. Стажувалася на Берлінському телебаченні, на ТБ в Швеції і «BBC World». Отримала стипендію на навчання в ФРН, працювала у Франції. З 1989 року почала зніматися в кіно. Знялася в 9-ти фільмах режисера Кіри Муратової.

27 листопада 1882

140 років від дня народження **СЛАБЧЕНКА Михайла Єлисейовича** (1882-1952), історика, академіка ВУАН (з 1929). Народився на Нерубайських хуторах (нині с. Нерубайське, Біляївського району, Одеської області). Після закінчення історико-філологічного та юридичного факультетів Новоросійського університету й Військово-юридичної академії в Петербурзі був залишений при Новоросійському університеті й 1911 р. дістав наукове відрядження до Німеччини для завершення магістерської дисертації. З 1919 р. — доцент Одеського університету, у 1920-1929 рр. — професор Інституту народної освіти, голова соціально-історичної секції Одеського наукового товариства.

Листопад 1897

125 років тому в Одесі засновано **сахаро-рафінадний завод Лазаря Бродського**. Зараз ЗАТ “Одеська цукрова компанія”, вул. Чорноморського козацтва, 66.

ГРУДЕНЬ

02 грудня 1917

105 років від дня народження **ПРЄСНОВА Віктора Олексійовича** (1917- 1987), фізика, лауреата Державної премії України. 1969 року організував та очолив кафедру фізичної електроніки Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. За час наукової діяльності він написав 6 книг і понад 340 наукових статей.

02 грудня 1997

25 років тому Указом Президента України від 2 грудня 1997 була створена Одеська державна юридична академія. Зараз **Одеська Національна юридична академія**.

05 грудня 1837

185 років від дня народження **ВЕРІГО Олександра Андрійовича** (1837-1905), хіміка-органіка. Працював у хімічних лабораторіях закордоном. 1866 р. став лаборантом у Новоросійському університеті. Працював на кафедрі технічної хімії. 1871 р. був обраний екстраординарним, а з 1883 р. — ординарним професором. Педагогічну

діяльність поєднував з науковою. Досліджував одеські лимани, їхню ропу і грязі. Вивчав питання оздоровлення питної води. 1880 р. за власні кошти організував в Одесі першу в Російській імперії лабораторію для дослідження харчових продуктів. 1896 р. залишив Новоросійський університет і організував хімічну лабораторію, де працював до кінця життя.

06 грудня 1937

85 років тому народився **КОНАК Станіслав Васильович** (06.12.1937, с. Братське Миколаївської обл. - 23.08.2016, Одеса), поет. Член Національної спілки письменників України з 1993. Закінчив літературний факультет Таганрозького педагогічного інституту. Вчителював, працював журналістом, зокрема, в газеті “Чорноморські новини”.

06 грудня 1827

195 років тому запалив свій вогонь **маяк на Великому Фонтані**. Був закладений ще в 1815 році. Кам'яна вежа 30 метрів заввишки.

06 грудня 1837

185 років тому по клопотанню Воронцова М. С. була **скасована посада градоначальника**, яку займав А.И.Левшин. Цивільним життям міста став відати військовий губернатор граф Толстой А.П.

08 грудня 1937

85 років тому народився **ОГРЕНИЧ Микола Леонідович** (08.12.1937, с. Івановка Одеської обл. - 12.04.2000), український оперний співак (тенор), соліст Одеського театру опери і балету, пізніше ректор Одеської консерваторії. Народний артист УРСР (1975).

10 грудня 1867

155 років тому (1867) затверджено статут «**Одесского общества взаимного кредита**». Товариство існувало до 1919. В будинку існував банк “Порто-франко”, Пушкінська, 10.

20 грудня 1932

90 років тому народився **ПІКОВСЬКИЙ Ілля Львович** (20.12.1932), фейлетоніст, прозаїк і драматург. Закінчив Одеський будівельний інститут. Його п'єси з успіхом йшли на сцені Одеського руського драматичного театру. Також написав сатиричний роман "Додик Берлянчик - радник президента".

21 грудня 1917

105 років тому народився **БЬОЛЛЬ Генріх Теодор**, (21.12.1917, Кельн - 16.07.1985, Лангенбройх) - німецький письменник, перекладач, лауреат Нобелівської премії (1972). Був в Одесі в 1943 році. О цих подіях Бьолль написав оповідання "Тоді в Одесі".

22 грудня 1942

80 років тому Указом Президії Верховної Ради СРСР була затверджена **медаль "За оборону Одеси"**. На 1985 рік медаллю "За оборону Одеси" було нагороджено близько 30 тисяч осіб. Після 1988 року медаль "За оборону Одеси" не вручалася. Сьогодні в Одесі проживає 99 кавалерів цієї нагороди. Щомісячно вони отримують від міської влади стипендію в 600 грн.

23 грудня 1892

130 років тому народився **ФАЗІНІ Сандро** (Олександр Фазіні, Саул Арнольдович Файнзильберг (справжнє ім'я Сруль Арьевич Файнзильберг) (23.12.1892, Київ - 1942, концтабір Освенцим), художник-кубіст, фотограф. Старший брат Іллі Ільфа.

23 грудня 1907

115 років тому народився **ПЕДА Пантелеймон (Панько) Михайлович** (23.12.1907, село Жванець Хмельницької області— †27 грудня 1937, Одеса) — поет, перекладач. Закінчив Одеський пединститут (1932), був завідувачим літературною частиною Одеського театру опери та балету. В 1937 УНКВС УРСР по Одеській області Педу засуджено до розстрілу.

27 грудня 1922

100 років тому народився **ГОРДОН Ізмаїл Борисович** (27.12.1922, Артемівськ Донецькій обл. - 27.12.2008, Одеса), поет. Член Національного союзу письменників України з 1974 року. Лауреат премії імені І.Рядченка. Лауреат премії імені К.Паустовського (2008).

27 грудня 1927

95 років від дня народження **БАГРІЙ-ШАХМАТОВА Леоніда Васильовича** (1927-2009), юриста, фахівця в галузі кримінального права, заслуженого діяча науки і техніки України. Народився в Одесі. Закінчив юридичний факультет Одеського університету ім. І. І. Мечникова. Працював завідувачем кафедри кримінального права і кримінології юридичного факультету Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова (нині це Одеська національна юридична академія). Директор Одеського центру Української академії національного прогресу (1994), заступник голови української кримінологічної асоціації (1995), старший інспектор української секції Міжнародної поліції (Інтерполу).

28 грудня 1937

85 років тому народився **ВОВК Віктор Іванович** (28.12.1937, Бахмач Чернігівської обл. - 06.03.2007), поет. Член Національного союзу письменників України з 1997 року. Закінчив музично - філологічний факультет Ніжинського педагогічного інституту ім. М.В.Гоголя. Тривалий час працював інспектором шкіл відділу освіти Комінтернівської РДА (Одещина). Лауреат премії імені С.Олійника.

30 грудня 1937

85 років тому народилася **ЩЕРБАНЬ Надія Семенівна** (30.12.1937, с. Дальник Одеської обл. - 1977), поетеса. Працювала бібліотекарем, кореспондентом Одеського радіо і телебачення. Була членом Національного союзу письменників України з 1964 року.

31 грудня 1917

105 років тому народився **ЛЯСКОВСЬКИЙ Володимир Георгієвич** (31.12.1917, Єкатеринослав, нині Дніпропетровськ - 28.05.2002, Одеса) - письменник і журналіст. Був членом Національного союзу письменників України з 1955 року. Автор 42 книг загальним накладом понад 5 мільйонів екземплярів.

грудень 1857

165 років тому народився **БАРДАХ Яків Юльєвич** (? .12.1857 - 17.07.1929), бактеріолог. Закінчив Новоросійський університет в Одесі (1880). Спільно з І.Мечниковим і Н.Гамалєєй організував (1886) в Одесі першу в СНД бактеріологічну станцію, в 1888-1890 завідував цією станцією, приват-доцент бактеріології в Новоросійському університеті.

Без точних дат

1297

725 років тому італійські портолани (карти морських торговельних шляхів) фіксують на місці сучасної Одеси населений пункт **ДЖИНЕСТРА**, що можливо входив до генуезької торговельної імперії.

1757

265 років від дня народження **КАСТЕЛЬНО Габрієля** (де Кастельно д'Орос) (1757-1826), історика-аматора, автора однієї з перших фундаментальних праць з історії Новоросії. 1803 р. переїхав до Одеси. Губернатор Новоросії герцог де Рішельє доручив йому збирати документи й відомості для написання твору з історії Новоросійського краю. Тритомна праця Габрієля Кастельно з історії Новоросії вийшла 1820 р. в Парижі під назвою: «Опыт древней и современной истории Новороссии. Статистика провинций, её составляющих. Основание Одессы, её успехи, её настоящее положение...».

1767

255 років від дня народження **КОБЛЕ Фоми Олександровича** (1767- 1833), бойового генерала, військового коменданта, одного з перших забудовників Одеси. Керував градоначальством у 1814- 1815 після від'їзду герцога де Рішельє з Одеси. Генералові Кобле належала ділянка міської землі в районі сучасного центру Одеси. Його ім'ям названо одну з вулиць центральної частини Одеси.

1772

250 років від дня народження **БЛАРАМБЕРГА Івана Павловича** (1772- 1831), археолога - антикознавця, колекціонера. З 1808 р. жив в Одесі. Був прокурором Одеського комерційного суду (1808- 1810), водночас служив у Комісії зі справ

нейтрального мореплавства (1809) і в Одеському градоначальстві начальником Одеської митної округи (1812-1818). З 1825 – чиновник для особливих доручень при генерал-губернаторові М. С. Воронцові. Перший директор музею старожитностей в Одесі (з 1825). Будинок Бларамберга в Одесі в першій третині ХІХ ст. був археологічним музеєм.

1842

180 років тому народився **ВЛОДЕК Лев Львович** (1842, Житомир - 1907), архітектор. Побудував в Одесі понад 30 будівель. Серед них готель "Великий Московський" на Дерибасівській, готель і торговельний центр "Пасаж" на Преображенській, церква на Французькому бульварі, в'язниця на Водопровідній, "будинок з атлантом" на вул. М.Гоголя.

1847

175 років тому влаштований **Пале - Рояль** - внутрішній тінистий сад, що сховався усередині каре будівель поряд з оперним театром.

1847

175 років тому народився **РУССОВ Олександр Петрович** (1847-1908) - потомственный почесний громадянин, поміщик, мільйонер і меценат. Основу процвітання сімейства Руссова становило тонкорунне вівчарство, виноробство, виноторгівля, землеробство. В Одесі Руссов володів численної нерухомістю, зібрав значну колекцію живопису. Будинок Руссова на Соборній площі, 9 збудував архітектор В. І. Шмідт в 1897.

1862

160 років тому народився **ДОБРЯНСЬКИЙ Лев Володимирович** (1862, Одеса - осінь 1941, Одеса), відомий у світі скрипковий майстер. Скрипки одеського майстра часто плутали із скрипками Страдиварі. У 1938 за рішенням Раднаркому Української РСР була створена майстерня скрипок під керівництвом Л. В. Добрянського.

1867

155 років назад в Одесі був побудований приватний консервний завод, зараз ВАТ "**Одеський консервний завод дитячого харчування**".

1867

155 років назад в Одесі засновано **Ботанічний сад при Імператорському Новоросійському університеті**. Спочатку він розташовувався в дворі головного корпусу університету по вул. Дворянська, 2. В 1880 році він був переведений на університетську дачу - Французький бульвар, 87.

1872

150 років тому народився **БЕЗЧАСТНОВ Михайло Федорович** (? 1872, Тирасполь -?.05.1942, Одеса) - архітектор. Закінчив Петербурзький інститут цивільних інженерів імені Миколи І. Перший міський архітектор радянської Одеси (1920). Розробив перший

Відділ краєзнавства ЦМБ ім. І.Франка

генеральний план соціалістичної Одеси. Михайло Федорович проектував будинки, боровся із зсувами, займався облаштуванням водопроводу, був великим фахівцем і практиком дендрології.

1877

145 років тому народився **ВАКУЛЄНЧУК Григорій Никитич** (1877, с. Великі Коровінці Житомирської обл.) - 27.06.1905, броненосець "Потьомкин") - артилерійський унтер-офіцер Чорноморського флоту, організатор повстання на броненосці "Князь Потьомкин - Таврійський". Загинув під час повстання.

1882

140 років тому народилася в Балтском повіті Одеської губернії **ВАСИЛЬЄВА Ольга Родіонівна**. Саме їй належала знаменита садиба з вишневим садом в Одесі на вул. Торгова, 1, описана Чеховим у його п'єсі "Вишневий сад". І саме Чехов в 1901 році цей вишневий сад продавав.

1882

140 років тому народився **ОСИПОВ Яків Іванович** (1882 — 02.11.1941, Крим) - командир 1-го полку морської піхоти, полковник. Похований в Одесі на Алеї Слави.

1892

130 років тому в Одесі засновано перше в Росії **товариство есперантистів "Есперо"** ("Надія"). Хоча перший в Росії гурток есперанто виник в Одесі ще в 1889 році.

1897

125 років тому побудован **будинок Руссова** (1847-1908) на Соборній площі, 9. Архітектор В. І. Шмідт (1863—1908).

1922

100 років тому з'явився літературний гурток "Організація асоціації пролетарських письменників Одеси **"Потоки Жовтня"** в залізничному клубі "Січневі майстерні" на Степовій вулиці. Учасники Е. Багрицький, І. Микитенко, Л. Славин, Т. Тесс, І.Бабель та інші.

1927, лето

95 років тому, в Одесі, влітку 1927 року, на вул. Градоначальницькій, 9, на основі фондів колишньої приватної бібліотеки Вікторії Торчинської, створена **міська бібліотека №2**. 20 лютого 1969 рішенням Ради Міністрів УРСР №134 бібліотеці №2 було присвоєно ім'я Костянтина Паустовського (1892-1968). Це було перше в світі увічнення його імені.

1932

90 років тому заснована **Одеська обласна станція юних туристів**

1932

90 років тому народився **ПЛЯЦУН Володимир Олександрович** (1932, Одеса - 1998), скульптор. Автор монументу Пояс Слави в селі Дальник.

1937

85 років тому заснований Крекінг-завод на Шкодової горі зі сховищами нафти і бензину, зараз Одеський НПЗ ВАТ "ЛУКОЙЛ-Одеський нафтопереробний завод"

1957

65 років тому народився **ВЕКСЛЕР Михайло Омелянович** (1957, Одеса), іронічний поет, сатирик і гуморист. Працював методистом, вантажником, сторожем, різноробочим, радистом. Постійний автор одеського гумористичного журналу "Фонтан". Автор декількох збірок сатиричних мініатюр.

1957

65 років тому в Одесі заснован **туристичний клуб "Романтик"**

1962

60 років тому (1962) відкрито **Одеський аеропорт**

1967

55 років тому в Одесі побудований **Івановський шляхопровід**. Завдяки 360-метровому мосту через залізницю вдалося настроїть швидке сполучення з центром міста. Тоді ж уздовж вулиці Щорса висадили дерева. Район став красивим і зручним для життя.

1977

45 років тому в Одесі був створений **Літературний музей**. Проте перших екскурсантів музей прийняв тільки в 1984 році. Під Літературний музей Одеси віддали колишній палац князів Гагаріних. Палац побудували в 1850-ті роки за проектом архітектора Людвіга Оттона. Гагаріни в Одесі не проживали, а здавали будівлю багатіям і заробляли таким чином гроші. Експозиція музею складається з 20 залів. Кожен зал відбиває певне десятиліття. Тут зібрані рукописи, книги, особисті речі і фотографії письменників.

1982

40 років тому в Одесі відкрито пам'ятник льотчикам 69 авіаполка

1992

30 років тому створений Муніципальний духовий оркестр під керівництвом підполковника Салика А.Я. Нині - **Одеський муніципальний Театр духової музики** імені народного артиста України А. Салика. У складі оркестру 60 музикантів, а також студенти Одеської консерваторії.

1992

30 років тому заснована **газета «Слово»**. Засновники - редакція газети "Слово" та Одеська Національна Юридична Академія.

1997

25 років тому в Одесі на Олександрівському проспекті відкрито меморіал **“Захисникам правопорядку”**

2002

20 років тому в Одесі на території морського вокзалу відкрито пам’ятник **“Жінці моряка”**

2002

20 років тому в Одесі побудовано **Арабський культурний центр**